

Ervaringen van een tweejarig project

Balans en de nieuwe Nederlanders

We hadden het zo mooi bedacht een paar jaar geleden. Er moesten onder emigrantengroepen toch ook kinderen met ADHD, ASS of dyslexie voorkomen? Waarom hoorden we daar zo weinig van? Moesten we als oudervereniging daar niet iets aan doen? Wij weten toch hoe kinderen onder deze stoornissen kunnen lijden en hoe frustrerend het is voor ouders als ze de weg naar goede hulp niet kunnen vinden? Twee jaar geleden gingen drie medewerkers van Balans er mee aan de slag.

Want je zal maar een kind zijn van ouders die in Marokko zijn geboren en getogen, zelf in Nederland met enthousiasme naar groep drie in het basisonderwijs gaan, en dan merken dat het lezen niet lukt. Terwijl andere (autochtone) kinderen het op een enkeling na moeiteloos oppakken. Dan ligt een gevoel van eenzaamheid en onzekerheid wel op de loer, als je dat al niet had omdat je op school en thuis in zulke verschillende werelden leeft. Je mag dan hopen dat de leerkracht niet denkt dat het wel zal komen door een taalachterstand en op het idee komt dat er wel eens sprake kan zijn van dyslexie. En als dat dan wel verondersteld wordt en je krijgt het advies thuis extra te oefenen, hoe dat dan zal uitpakken als er geen Nederlands kinderboek in huis te vinden is en je ouders zelf de taal niet goed kunnen

lezen. De kans op achterstand is dan levensgroot aanwezig, hoe slim je ook bent en hoe graag je meer wilt leren.

Struikelblokken

Aicha Mazigh, afkomstig uit Marokko, weet hoe haar nichtje in dat land leed onder de vermoedelijke dyslexie, hoe de

Dan ligt een gevoel van eenzaamheid en onzekerheid wel op de loer

ouders van het kind daar uit onwetendheid niet altijd even pedagogisch mee omgingen en hoe dat veranderde met goede informatie. Zij weet dat hetzelfde op kan

gaan voor Marokkaanse kinderen die inmiddels in Nederland wonen en verwacht dat het voor Turkse kinderen niet anders zal zijn. Aicha zat twee jaar lang elke woensdag aan de telefoon paraat om ouders van Marokkaanse afkomst in het Nederlands, Arabisch of Berbers te woord te staan over problemen van hun kinderen bij het leren of het gedrag. Daarnaast vertaalde ze folders en verdiepte ze zich in de bronnen met Arabische informatie over leer- en gedragsstoornissen. Haar collega Turkan Boran kende uit eigen ervaring de struikelblokken van een ouder van Turkse afkomst met een kind met ADHD. Ze noemt de zoektocht naar de juiste hulp een lijdensweg, omdat de oorzaak van de problemen voortdurend bij het functione-

Een uitgave van het Nederlands Jeugdinstituut met een samenvatting van het onderzoek naar interventies voor migrantenjongeren, en een beschrijving van acht inspirerende projecten in het kader van het Europese programma Youth in Action, waarbij jongeren geactiveerd worden door ontmoetingen met jongeren uit andere landen.

Transculturele GGZ

In de afgelopen jaren is er in de Randstad, zowel binnen de reguliere GGZ als de aparte instellingen een sterke groei geweest van de transculturele GGZ. In deze instellingen kan de hulpverlening binnen de context van de eigen taal en cultuur plaatsvinden. Als allochtone ouders het gevoel hebben dat de uitslag van een onderzoek niet juist is, kunnen zij de transculturele GGZ ook inschakelen voor een second opinion. Op dit moment zijn er verschillende transculturele GGZ organisaties die zich actief aanbieden aan allochtone cliënten en gezinnen, zoals Noagg, I-psy en Esens. Soms hebben zij aparte kinder- of jeugdafdelingen. GGZ BAVO Europaort in Rotterdam en GGZ de Meren in Amsterdam wonnen respectievelijk in 2008 en 2009 de wisseltrofee interculturalisatie in de GGZ. Zie webwijzer www.balansdigitaal.nl voor websites transculturele GGZ.

Diversiteit in het Jeugdbeleid

Het kabinet gaf in 2008 opdracht te starten met een programma voor het verbeteren van de hulp aan migrantenjeugd. Uit onderzoek blijkt dat daar nog het nodige aan te verbeteren valt. In 2009 hield het Nederlands Jeugdinstituut 400 initiatieven en instrumenten op dit gebied tegen het licht en moest concluderen dat er nog weinig oog is voor migrantenjeugd en dat de groep met de bestaande preventie en vroeghulp nog nauwelijks wordt bereikt. Het programma voor het verbeteren van de hulp aan migrantenjeugd wordt uitgevoerd door ZonMw, in samenwerking met het Nederlands Jeugdinstituut en het RIVM/Centrum Jeugdgezondheidszorg. In 2009 werd er een overzicht gemaakt van het scholingsaanbod in interculturele competenties voor (aankomend) professionals in de jeugdsector. Midden 2010 zouden er interculturele competentieprofielen voor de professionals beschikbaar komen. Zie verder www.nederlandsjeugdinstituut.nl / diversiteit.

ren van de ouders werd gezocht in plaats van het kind te onderzoeken. Turkan nam de voorlichting in het Turks voor haar rekening. Saskia Heikens, vrijwilliger van de afdeling Utrecht en eerder gehuwd met een Turkse man, werd aangetrokken om de werkzaamheden te coördineren.

Honger

Het drietal startte met het vervaardigen en verspreiden van folders in de Nederlandse, Turkse en Marokkaans Arabische taal. Tot hun teleurstelling bleef het echter, ondanks het breed kenbaar gemaakte telefonische spreekuur, stil op de bewuste tijden. Waren er dan geen migrantenouders met vragen? Dat wel, maar, naar later bleek, was een telefonisch spreekuur in de eigen taal niet het eerste middel om deze ouders te bereiken. In andere projecten werd eveneens de ervaring opgedaan dat migrantenouders vaak niet om hulp komen vragen, maar wel ontvankelijk zijn voor informatie als ze worden opgezocht op vertrouwd terrein. Zo was inmiddels

ook duidelijk geworden uit onderzoek van het NJI (zie kader) en een eenzelfde project specifiek over ADHD in België, zie kader en blz. X). Bij voorlichting in club- en buurthuizen aan specifieke groepen allochtone vrouwen kregen de medewerkers van Balans enthousiaste reacties. Daar bleek de honger naar informatie vooral bij laagopgeleide vrouwen groot. Aan het eind van het project konden ze zelfs niet meer voldoen aan alle aanvragen. Dit heeft er toe geleid voor de regionale afdelingen van Balans een richtlijn te schrijven over de voorlichting aan migrantenouders waarmee vrijwilligers in de regio aan de slag kunnen. Op dit moment wordt nog bekeken of dit product ook voor breder gebruik geschikt kan worden gemaakt, zodat ook andere organisaties kunnen profiteren van de ervaringen van deze medewerkers van Balans. Zij moesten helaas eind 2009 vanwege de beëindiging van het project afscheid nemen als voorlichters voor specifieke groepen. ■

Prijs voor hulp aan migrantenjongeren

Eind 2009 werden de Nationale Jeugdzorgprijzen toegekend die deze keer in het teken stonden van hulp aan migrantenjongeren. Het ging om diversiteit en professionaliteit. De vakjury wees deze keer twee winnaars aan. Een project over het *Belang van het kind in het vreemdelingenrecht en -beleid* van de Rijksuniversiteit Groningen en www.verlies-rouw.com van Stichting De Jutters uit Den Haag. De cliëntenjury hield het bij een winnaar die

overigens ook bij de vakjury tot de genomineerden behoorde. Het was www.hulpmix.nl van de bureaus jeugdzorg Gelderland, Overijssel en Zuid-Holland, GGzE, De Bascule, www.e-hulp.nl en de MOgroep. Dit project is bedoeld voor jongeren van 12 tot 20 jaar met uiteenlopende culturele achtergronden die problemen hebben en die geen goede aansluiting vinden bij het reguliere hulpaanbod. De website biedt grootscha-

Korte informatie over ADHD en over hulp bij leer- en/of gedragsstoornissen voor ouders in de Nederlandse, Turkse en Marokkaans Arabische taal.

Een educatief pakket rond ADHD voor allochtone ouders. Zie verder voor een beschrijving pag 49 (boeken).